

Jaarrekening

Boekjaar 2010

18 april 2011

It Fryske Gea

provinciale vereniging voor natuurbescherming in Fryslân

It Fryske Gea heeft als doel: bescherming, behoud en ontwikkeling van natuur en landschap, alsmede het behoud van cultuurhistorische monumenten in Fryslân. De vereniging – met ruim 22.600 leden – beheert momenteel meer dan 20.000 hectare aan natuurgebieden in de provincie Fryslân.

De vereniging telt ruim 60 medewerkers (verdeeld over het kantoor te Olterterp en vier districten), een bestuur, een verenigingsraad en enkele honderden vrijwilligers.

Vereniging It Fryske Gea

Van Harinxmaweg 17
9246 TL Olterterp

Postbus 3
9244 ZN Beetsterzwaag

tel. : (0512)381448
fax. : (0512)382973
e-mail : info@fryskegea.nl
website : www.fryskegea.nl

Inhoudsopgave

Woord vooraf	4
De vereniging	4
De organisatie.....	8
Verantwoordingsverklaring.....	9
Toekomst It Fryske Gea.....	10
Verslag van de directie bij de jaarrekening	12
Besluit vaststelling jaarrekening door de Verenigingsraad	15
<u>Jaarrekening:</u>	
Balans per 31 december 2010.....	16
Staat van baten en lasten 2010.....	18
Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten	19
Toelichting op de balans.....	20
Toelichting op de staat van baten en lasten	30
Bestuurlijke betrokkenheid bij (andere) instellingen en organisaties.....	39
<u>Overige gegevens:</u>	
Accountantsverklaring.....	40
Resultaatverwerking.....	42
Kasstroomoverzicht.....	43
<u>Bijlagen</u>	
Begroting Staat van baten en lasten 2011.....	44
Bestuur en Directie.....	45
Verenigingsraad.....	47

Woord vooraf

In de Jaarrekening 2010 is de informatie verder uitgebreid, zodat voldaan wordt aan de Richtlijn 650 'Fondsenwervende Instellingen' van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving editie 2007 (zie Directieverslag Jaarrekening).

Het doel is tevens de Jaarrekening zo compleet mogelijk te maken, zodat deze voldoet aan de voorwaarden zoals deze gesteld worden door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF).

Het Jaarverslag 2010 is, evenals vorig jaar, beknopter met nadruk op publieksvriendelijkheid. Hierin is nog wel een beknopte Jaarrekening met verwijzingen naar de jaarrekening, opgenomen.

Bij het Jaarverslag is een combinatie mogelijk met de Jaarrekening voor wat betreft de belangrijke zaken in 2010 uit het directieverslag.

Aan de Jaarrekening is een korte toekomst paragraaf toegevoegd, met hierin opgenomen:

- de doelstelling
- de financiële mogelijkheden.

Vereniging

Gemiddeld is bijna één op de tien gezinnen in Fryslân lid van It Fryske Gea. Eind 2010 stonden er 22.600 leden genoteerd. Binnen de vereniging is het bestuur verantwoordelijk voor het beleid. Voor de uitvoering van het beleid staat een directie met een professionele werkorganisatie, bestaande uit zestig medewerkers ter beschikking. Nauw verbonden met de vereniging zijn ook de ruim 400 vrijwilligers, die eveneens een belangrijk onderdeel van de organisatie vormen.

Bestuur

Onder leiding van voorzitter mr. A. van der Meer vond op 5 juni in bezoekerscentrum 'De Wiidpleats' te Earnewâld, de 80^e de Algemene Ledenvergadering plaats. Na een beschouwend openingswoord van de heer Van der Meer, presenteerde directeur drs. U.G. Hosper het jaarverslag over 2009, waarvan door de aanwezige leden kennis werd genomen.

Mevr. T. Douma-Foppema trad af als bestuurslid. Zij kreeg voor haar verdiensten voor de vereniging de Sulveren Swanneblom uitgereikt. Er werden geen nieuwe bestuursleden benoemd.

Tijdens de goed bezochte bijeenkomst werd door de heer P. de Ruyter, landschapsarchitect en leider 'Atelier Fryslân, werkplaats voor ruimtelijke kwaliteit', een interessante voordracht gehouden over het werk van Atelier Fryslân. Door gevraagde en ongevraagde adviezen te geven en activiteiten te organiseren, hoopt Atelier Fryslân een impuls te geven aan het denken over ruimtelijke kwaliteit in relatie tot het Friese landschap.

Eind 2010 bestond het bestuur uit zeven personen. Het bestuur is in het verslagjaar zes keer bijeengekomen, respectievelijk op 26 januari, 30 maart, 1 juni, 15 september, 28 september en 23 november. Het bestuur heeft het Koersdocument It Fryske Gea op 26 januari vastgesteld; verder heeft het bestuur veel tijd besteed aan het Jubileum 80 jaar It Fryske Gea. Onderwerpen die verder aan de orde kwamen, waren o.a.

- productbegroting 2010-2014;
- jaarverslag 2009;
- begroting 2011;
- jubileumprogramma 80 jaar en symposium op 24 november;
- entree en exploitatie De Wiidpleats;
- beëindigen 'aisykjen' in Fryske Gea-terreinen;
- maatregelen 'overzomerende ganzen';
- bedrijfsgebouw en kweldercentrum Noarderleech;
- de Centrale As en Windstreek 2011;
- subsidiekorting Provincie en subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL);
- bezuinigingsplannen natuur en landschap en herijking EHS door Kabinet Rutte;
- vermogenspositie It Fryske Gea;
- functioneren bestuur en directie;
- nieuwe Natuurgids en ledenwerfacties It Fryske Gea

- diverse aankopen.

Bovendien is het bestuur aan het eind van het verslagjaar enkele malen bijeengekomen ter voorbereiding op de directiewisseling per 1-1-2012.

Verenigingsraad

In het verslagjaar zijn de volgende leden afgetreden: de heren Th.J.M. Dieles, Y. Kooistra, G. Lantinga en ir. P.H. Dijkstra. Alle vier kregen voor hun verdiensten de Sulveren Swanneblom uitgereikt. Er zijn geen nieuwe leden benoemd. Eind 2010 telde de verenigingsraad 25 leden.

De verenigingsraad kwam in het verslagjaar viermaal bijeen, respectievelijk op 27 april, 19 juni, 26 oktober en 8 december. Tijdens de vergaderingen is de verenigingsraad geïnformeerd over tal van zaken die de vereniging betreffen. Geagendeerde onderwerpen waren o.a.

- goedkeuring jaarstukken 2009;
- goedkeuring begroting en jaarplan 2011;
- Accountantsverslag 2009;
- Algemene ledenvergadering 2010;
- meerjarenraming 2010-2014;
- ledenwerfacties;
- subsidieregeling Natuur en Landschap..

Verder stond tijdens twee bijeenkomsten een thema centraal:

- koersdocument It Fryske Gea;
- herinrichting De Lende.

Bezoldiging directie

De besturen van De12Landschappen en de Provinciale Landschappen hebben de directies van de Provinciale Landschappen ondergebracht in de CAO Bos en Natuur, het Ondernemingsdeel De Landschappen. Zowel het Loongebouw als Functiewaardering van De Landschappen is op de directie van toepassing. Het bestuur is bevoegd een toeslag op het directeursalaris te geven. De directie bestond in het verslagjaar uit directeur drs. U.G. Hosper en adjunct-directeur drs. H.J. de Vries. De heer H.J. de Vries is tevens Hoofd van de Afdeling Natuurkwaliteit.

In de jaarrekening is de bezoldiging van de directeur expliciet vermeld.

Leden

It Fryske Gea ontving ook in 2010 veel steun vanuit de samenleving. Belangrijk zijn in dit verband de leden. Eind 2010 telde de vereniging in totaal 22.600 leden, als volgt verdeeld:

Gewone leden	22.096	(2009: 22.082)
Jeugdleden	135	(2009: 147)
Leden voor het leven	421	(2009: 421)
	-----	-----
Totaal	22.652	(2009: 22.650)

In het landelijke overzicht van het radioprogramma Vara's Vroege Vogels stond It Fryske Gea als onderdeel van De12Landschappen op de vierde plaats.

Elk jaar melden honderden mensen zich aan als (gezins-)lid van It Fryske Gea, maar schrijven zich tevens leden uit vanwege diverse redenen. Uiteraard probeert de vereniging haar ledental op peil te houden. Daartoe worden regelmatig activiteiten georganiseerd om mensen te informeren over het werk van de vereniging om daarmee leden aan zich te binden. Om nieuwe leden te werven werden in het verslagjaar de volgende acties gevoerd: huis aan huis mailing, belactie, lid werft lid en via het Natuurcollectief van De Friesland Zorgverzekeraar.

Verder kwamen nieuwe leden binnen dankzij onder meer de inzet van het promotieteam tijdens diverse activiteiten zoals de 'open dagen' in het kader van het tachtig jarig bestaan van de vereniging. Het Jubileumjaar werd op 24 november afgesloten met een jubileumsymposium. Tijdens dit symposium bood Commissaris van de Koningin, de heer John Jorritsma, It Fryske Gea symbolisch de boom aan die de Provincie Fryslân in juni had ontvangen als 'mooiste provincie van Nederland'. Voor het eerst sinds 2005 kon het ledental in vergelijking met het voorgaande jaar, worden gestabiliseerd.

Samenwerking met andere organisaties

It Fryske Gea vormt samen met de elf andere Provinciale Landschappen in Nederland het samenwerkingsverband De12Landschappen. Deze organisatie treedt op als intermediair en vervult een coördinerende en facilitaire rol ten behoeve van de twaalf Provinciale Landschappen. Voorbeelden hiervan zijn de contacten met de Nationale Postcode Loterij en Rabobank Nederland, en de coördinatie met betrekking tot de omvorming van het Programma Beheer in de nieuwe, per 1 januari 2011 te voeren Subsidieregeling Natuur en Landschap.

It Fryske Gea maakt ook deel uit van de St. Verantwoord Beheer IJsselmeer (VBIJ). De VBIJ staat voor een verantwoord beheer en gebruik van het IJsselmeergebied en is een samenwerkingsverband tussen Landschap Noord-Holland, de Waddenvereniging, het Flevo-landschap, de IJsselmeervereniging en It Fryske Gea.

Verder maakt It Fryske Gea deel uit van de Coalitie Wadden Natuurlijk, een samenwerkingsverband van acht natuurbeschermingsorganisaties in het waddengebied. Naast It Fryske Gea maken Landschap Noord-Holland, Groninger Landschap, Natuurmonumenten, de Waddenvereniging, Vogelbescherming Zeist, Staatsbosbeheer Regio Noord en de Stichting Wad hier deel van uit.

En verder werkte It Fryske Gea in 2010 waar mogelijk samen met diverse andere organisaties, zoals Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, de Waddenvereniging, IVN, de Friese Milieu Federatie en Landschapsbeheer Friesland.

De Friesland Zorgverzekeraar

It Fryske Gea is in de loop van 2008 een samenwerking aangegaan met de Friesland Zorgverzekeraar voor een collectieve zorgverzekering: het Natuurcollectief. Deelnemers hieraan ontvangen een aantrekkelijke korting op de aanvullende zorgverzekeringen en kunnen deelnemen aan bijzondere activiteiten die beide organisaties samen organiseren. Daarnaast doneert De Friesland namens elke deelnemer per jaar een bedrag aan It Fryske Gea.

Verzekerden van De Friesland die nog niet lid zijn van It Fryske Gea ontvangen bovendien van de zorgverzekeraar een gratis lidmaatschap van It Fryske Gea. De actie, gestart in 2008, heeft in 2010 nogmaals 600 nieuwe leden opgeleverd.

Sponsors

It Fryske Gea werd in 2010 door diverse organisaties, stichtingen, bedrijven en particulieren financieel dan wel anderszins gesteund.

Nationale Postcode Loterij

Sinds 1996 zijn de twaalf Provinciale Landschappen beneficiënt van de Nationale Postcode Loterij, de grootste goede doelen loterij van Nederland. De Nationale Postcode Loterij steunt goede doelen op het gebied van natuur en milieu, mensenrechten en ontwikkelingssamenwerking. Voor het behoud en de bescherming van natuur, landschap en cultuurhistorie ontvingen de 12 Provinciale Landschappen in 2010 gezamenlijk € 11,250 miljoen euro van de Nationale Postcode Loterij. Dankzij deze steun kon ook It Fryske Gea in het verslagjaar weer veel extra projecten uitvoeren, zoals de bouw van een nieuw bedrijfsgebouw in het Noarderleech, de realisering van een nieuwe entree en routing in Bezoekerscentrum de Wiidpleats en de extra bescherming van weidevogels.

Hedwig Carolina Stichting

Deze stichting heeft als doel het natuurbeschermingswerk van It Fryske Gea en Landschap Overijssel te steunen en financierde de afgelopen jaren een groot aantal projecten binnen It Fryske Gea. In 2010 werd o.a. een financiële bijdrage ontvangen voor een Brochure en Biologisch verslag over Noard-Fryslân Bûtendyks.

Stichting Ynnatura

Het aantal bedrijven dat lid was van de Stichting 'Ynnatura, bedrijven voor It Fryske Gea' is in 2010 teruggelopen van ruim zestig naar bijna vijftig. Dit heeft alles te maken met de economische crisis waarvan verschillende bedrijven last hebben. Deze stichting biedt bedrijven en organisaties de mogelijkheid zich te verbinden met het werk van de natuurbescherming in Fryslân. Dit doet zij door projecten financieel te ondersteunen.

Zo werd in 2010 een bijdrage verleend voor de realisatie van onze nieuwe Natuurgids.

Verder ontving It Fryske Gea in 2010 bijdragen en/of middelen van:

- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit;
- Provincie Fryslân;
- Rijkswaterstaat;
- Dienst Landelijk Gebied/LNV
- Gemeente Tytsjerksteradiel;
- Rotshuizen Geense, advocaten te Leeuwarden;
- Prins Bernard Cultuurfonds
- Meindersma-Sybenga Stichting
- St. Vakantieverblijven Friesland
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu
- Staatsbosbeheer
- Wetterskip Fryslân

Schenkeningen

It Fryske Gea ontving ook in 2010 steun in de vorm van schenkingen, legaten, giften en erfenissen van organisaties, fondsen, verenigingen, leden en andere particulieren. Alle bovengenoemde bijdragen zijn in overeenstemming met de doelstellingen van It Fryske Gea gebruikt voor bescherming, behoud en ontwikkeling van natuur en landschap en de bescherming van cultuurhistorische waarden in Fryslân.

De organisatie

Interne organisatie

Als gevolg van de op handen zijnde kortingen vanuit de overheid is in september 2010 een personeelstop afgekondigd. Dit heeft tot gevolg dat niet bij elke vacature als vanzelfsprekend een nieuwe medewerker wordt gezocht, maar per geval wordt afgewogen of en op welke wijze tot invulling wordt overgegaan. Daarnaast worden er voorlopig geen vaste aanstellingen afgesloten. Begin 2010 waren bij It Fryske Gea 59 medewerkers in vaste dienst, inclusief 1 leerling. In de loop van het jaar zijn er 2 medewerkers uit dienst getreden. Daarnaast heeft er binnen de organisatie een aantal functieverhuizingen plaats gevonden. Met het oog op de pensionering van twee Opzichters begin 2011 zijn twee interne kandidaten in 2010 al doorgestroomd naar deze functie. Van de daardoor ontstane vacatures is er één weer ingevuld met behulp van voorlopig vastgestelde subsidiegelden. Daarnaast zijn er nog 2 parttime medewerkers aangesteld, waarvan één functie nagenoeg volledig wordt gesubsidieerd. It Fryske Gea heeft 3 nieuwe leerlingen aangenomen in 2010. In totaal biedt It Fryske Gea aan 4 leerlingen per jaar een arbeidsplaats. Leerlingen zijn relatief goedkope arbeidskrachten door de wettelijke inschaling in het Minimumloon en het belastingvoordeel wat hier aan vast zit. Dit brengt het totaal aan medewerkers eind 2010 op 63. Gedurende het seizoen (maart tot oktober) treedt er ieder jaar een extra medewerker in dienst op Ameland. De medewerkers zijn verdeeld over het kantoor in Olterterp en de vier districten met de standplaatsen Rijs, Katlijk, Gytsjerk en Earnewâld.

Ontwikkeling van medewerkers

De ontwikkeling van medewerkers is nodig voor een organisatie om zich staande te houden in de steeds sneller veranderende omgeving. Naast de verplichte cursussen VCA en BHV die ook in 2010 weer zijn gehouden, zijn er ook een aantal meer functiespecifieke opleidingen, cursussen en trainingen gevolgd. Zo zijn er door een aantal medewerkers een workshop Leidinggeven en een workshop Time Management gevolgd. Opleidingen die in 2010 zijn gestart zijn onder meer: Senior Communicatieadviseur, Projectmanagement, Proces- en Kwaliteitsmanagement en GEO-Informatica. Daarnaast zijn er nog diverse seminars en korte cursussen gevolgd zoals Ontslagrecht, Omgaan met moeilijke mensen, e.d.

Ziekte en verzuim

Hoewel er wel een duidelijke daling te zien is in het ziekteverzuim, is het verzuimpercentage over 2010 toch nog aan de hoge kant met 6,1%. Dit hoge verzuim wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door langdurige zieken. In 2010 heeft er een Preventief Medisch Onderzoek en Gezondheidscheck plaatsgevonden op kosten van It Fryske Gea. De bedoeling is om met de globale resultaten een preventief beleid op te stellen. In Tabel 1 hieronder de verzuimpercentages per district/kantoor.

Afdeling	2010
Kantoor	1,4%
Midden	16,5%
Zuid	2,4%
West	7,5%
Noord	8,0%
Totaal	6,1%

Verantwoordingsverklaring Code Goed Bestuur voor Goede Doelen

Het bestuur van de Vereniging It Fryske Gea onderschrijft de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen. In deze verantwoordingsverklaring legt het bestuur verantwoording af over de drie algemeen geldende principes.

1. Onderscheid toezicht, besturen en uitvoeren

It Fryske Gea is een vereniging met een bestuur, een directie en een verenigingsraad. Het bestuur bestaat uit zeven personen. De voorzitter wordt door de algemene ledenvergadering in functie benoemd. De bestuursleden verdelen zelf de functies van vice-voorzitter, secretaris en penningmeester. Het bestuurslidmaatschap is statutair vastgesteld op vier jaar; die periode kan maximaal twee maal met vier jaar worden verlengd. Het bestuur wordt benoemd door de algemene ledenvergadering. De kandidaatstelling vindt plaats via een oproep in het ledenmagazine. Een selectiecommissie uit het bestuur draagt kandidaten voor aan de algemene ledenvergadering. De leden kunnen tegenkandidaten voordragen.

Het bestuur bepaalt het beleid van de vereniging en oefent toezicht uit op het door de directie uitgevoerde beleid. Belangrijke taken van het bestuur zijn verder het vaststellen van de begroting, jaarrekening en jaarverslag, het vaststellen van de visie- en strategieontwikkeling, de benoeming/schorsing/ontslag van de directie en het vaststellen/bewaken van het directiestatuut en de jaarlijkse managementovereenkomst. Het bestuur is onbezoldigd.

Het functioneren van de werkorganisatie wordt door de directie geëvalueerd conform de gehanteerde beoordelingssystematiek. Het functioneren van de directie wordt geëvalueerd door de Commissie voor de directie, gevormd door de voorzitter en secretaris. Het bestuur legt door middel van de begroting, het jaarplan, het jaarverslag en de jaarrekening verantwoording af aan de Verenigingsraad, de fondsen en de subsidieverstrekkers. Het bestuur benoemt de accountant.

De verenigingsraad fungeert als Raad van toezicht (en tevens als Raad van advies) en bestaat uit vijftientig personen. De vice-voorzitter van de verenigingsraad wordt door de verenigingsraad benoemd. De zittingsperiode van de leden van de verenigingsraad is statutair vastgesteld op vier jaar; die periode kan maximaal twee maal met vier jaar worden verlengd. De leden van de verenigingsraad worden door de algemene ledenvergadering benoemd. De kandidaatstelling vindt plaats via een oproep in het ledenmagazine. Een selectiecommissie uit bestuur en verenigingsraad draagt kandidaten voor aan de algemene ledenvergadering. De leden kunnen tegenkandidaten voordragen.

De belangrijkste taken van de verenigingsraad zijn het goedkeuren van de begroting, het jaarplan, het jaarverslag en de jaarrekening. De verenigingsraad dient tevens goedkeuring te verlenen aan de door de verenigingsraad benoemde accountant.

Verder zijn verschillende leden van de verenigingsraad vertegenwoordigd in de drie door het bestuur ingestelde adviescommissies, respectievelijk de commissie verenigingszaken, de commissie financiën en de commissie natuurkwaliteit. Ook de verenigingsraad is onbezoldigd.

2. Effectiviteit en efficiency van bestedingen

It Fryske Gea streeft naar een efficiënte en doelmatige besteding van de middelen voor de doelstellingen, 'bescherming en beheer van natuurgebieden', 'bescherming natuur en landschap', 'voorlichting, educatie, pr en communicatie', 'subsidies- en fondsenwerving' en 'beleidsbeïnvloeding natuur, landschap en cultuurhistorie'.

Zoveel mogelijk activiteiten van de vereniging zijn direct hierop gericht. Er zijn echter ook activiteiten van bestuur en werkorganisatie die voorwaardenscheppend zijn voor een goede taakvervulling ten behoeve van de doelstellingen.

Door het vaststellen van het meerjarenbeleidplan en meerjarenbegroting en de daaruit voortvloeiende jaarplannen en begrotingen geeft het bestuur richting aan de doelstellingen van It Fryske Gea. In het meerjarenbeleidplan staan richtinggevende doelstellingen geformuleerd. In de jaarlijkse werkplannen worden per doelstelling activiteiten geformuleerd; tijdens bestuursvergaderingen wordt ook de voortgang besproken.

Het bewaken (monitoren) en evalueren van de uitvoering van processen en activiteiten vindt plaats door een kritische beoordeling van het jaarverslag door het bestuur en de verenigingsraad (statutair). De directie monitort en evalueert de uitvoering van activiteiten en processen met behulp van de beoordelingscyclus, de periodieke werkoverleggen met medewerkers en voortgangbesprekingen in het beleidsoverleg. De financiële interne processen worden door middel van een managementrapportage en kwartaalrapportages eveneens bewaakt. Verbeterpunten worden in het beleidsoverleg besproken.

3. Omgang met belanghebbenden

Op het gebied van de beleidsbeïnvloeding van natuur en landschap zijn provinciaal en landelijk vele spelers actief, waarbij met name de provinciale en rijksoverheid en de diverse natuur- en milieuorganisaties te onderscheiden zijn. It Fryske Gea trekt in veel dossiers in de provincie strategisch op met de Friese Milieu Federatie, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschapsbeheer Friesland, NME/IVN, de Waddenvereniging en de Bond van Friese Vogelwachten. In het Waddengebied wordt samengewerkt in de Coalitie Wadden Natuurlijk, waarin negen natuurbeschermingsorganisatie betrokken zijn. Betreffende het IJsselmeergebied wordt samengewerkt in de Stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer, waarin 5 natuurbeschermingsorganisaties verenigd zijn.

Op landelijk niveau is er een samenwerkingsverband in De 12 Landschappen; de 12 Landschappen werkt vooral samen met Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Vogelbescherming en in mindere mate met Natuur en Milieu en de Waddenvereniging. Op landelijk niveau wordt verder waar mogelijk opgetrokken met de (semi-) overheid; belangrijke partners zijn het IPO, het ministerie van LNV sinds september het ministerie van EL&I en het ministerie van VROM, sinds september het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Op het gebied van financiering staat It Fryske Gea via een Productbegroting It Fryske Gea op de begroting van de Provincie Fryslân. Verder heeft It Fryske Gea een belangrijke financiële relatie via de Subsidieregeling Natuur van het Ministerie van LNV. De uitvoering van de regeling vindt plaats via het Investeringsprogramma Landelijk Gebied (ILG), via de Dienst Landelijk Gebied. Met ingang van 2011 zal deze Subsidieregeling Natuur- en Landschap via de Provincie Fryslân lopen. Daarnaast werkt It Fryske Gea in veel projecten samen met het Prins Bernard Cultuur Fonds en diverse andere provinciale en landelijke fondsen. Belangrijke sponsors zijn verder de Stichting Ynnatura en de Hedwich Carolina Stichting die verschillende projecten van It Fryske Gea (mede)financieren. Op landelijk niveau onderhoudt De12Landschappen voor It Fryske Gea op basis van partnerschap een goede relatie met de Nationale Postcode Loterij.

It Fryske Gea communiceert zoveel mogelijk in dialoogvorm met belanghebbenden en betrokkenen. Voor de communicatie met de leden wordt viermaal per jaar (kwartaalblad) ons ledenmagazine verspreid. Bovendien wordt aan alle leden de natuurgids It Fryske Gea uitgereikt. Verder vindt externe communicatie plaats via het jaarverslag en de website en met diverse overlegorganen via verslagen en email voor reguliere communicatie met interne doelgroepen zoals medewerkers en vrijwilligers. Het communicatiebeleid van de vereniging is er op gericht een optimale relatie te onderhouden met belanghebbenden en gericht met hen te communiceren over actuele onderwerpen.

Toekomst It Fryske Gea

De kerntaak van It Fryske Gea bestaat uit het beheer en de ontwikkeling van ruim 20.000 hectare natuurgebieden in Fryslân.

It Fryske Gea onderscheidt bij haar Productbeschrijving zeven verschillende onderdelen, respectievelijk Natuurbeheer, Landschapsbescherming, Inventarisatie & monitoring, Recreatief medegebruik, Informatie & educatie, Beleidsadvisering & overleg en Verenigingszaken. Elke van deze Producten worden in de Productbegroting van 2010 beschreven.

In het verslagjaar heeft de Provincie Fryslân ons met ingang van 2011 gekort met een bedrag van € 250.000,-. Dit bedrag staat nog steeds als ‘incidentele bijdrage’ geboekt, hoewel dit een integraal onderdeel in onze Productbegroting It Fryske Gea betreft. In 2010 is de Provincie begonnen met de herziening van het Provinciaal Beleidskader It Fryske Gea. Deze zal in 2011 worden afgerond en door de Provinciale Staten worden vastgesteld.

Per 1 januari 2011 wordt het nieuwe natuurbeheermodel Subsidieregeling Natuur en Landschap van kracht. De normbedragen zijn in juli 2009 door het Ministerie van LNV vastgesteld. De financiering loopt via de Provincie Fryslân in het zogenaamde Investeringsprogramma Landelijk Gebied. Het kabinet Rutte heeft aangekondigd per 1-1-2014 het ILG-budget met 25% te korten. Wat dit voor de SNL betekent is op dit moment onduidelijk.

Overigens heeft het kabinet Rutte forse bezuinigingen op Natuur en Landschap aangekondigd. Deze kunnen oplopen tot een bedrag van € 500 miljoen per jaar. Bovendien zal een herijking van 90% op de Ecologische Hoofd Structuur plaatsvinden, met beëindiging per 2018. In de aanloop naar deze bezuinigingen heeft Staatssecretaris A. Bleker op 20 oktober 2010 een aankoopstop natuur afgekondigd. De Robuuste Natte As is geheel geschrapt en bovendien zullen inrichtingsmaatregelen natuur worden heroverwogen.

Van groot belang is een evenredige indexatie van de subsidies ten opzichte van de stijging van de kosten. De indexatie van de provinciale subsidie is al meerdere jaren onvoldoende voor compensatie van de prijsstijgingen. De indexatie van de Rijkssubsidie wordt eens per 6 jaar afgerekend/vergoed. Dit is bij het einde van de contractperiode van 6 jaar.

In 2009 is een efficiëncykorting in de subsidie van de Provincie doorgevoerd van 5%, wat neerkomt op een bedrag van € 41.000,-.

De Subsidieregeling Natuur (SN) van het Programma Beheer/Ministerie van LNV, zal per 1 januari 2011 worden overgenomen door de Provincies, in een nieuwe Subsidieregeling Natuur en Landschap. Momenteel is het Provinciale Natuurbeheerplan in behandeling. De financiële paragraaf ontbreekt echter nog. Wel bestaat er overeenstemming over de Normkosten per Beheerpakket. De Commissie Van Dijk heeft de Minister geadviseerd om 84% van de Normkosten door LNV te laten vergoeden. Dit moet nog worden uitgezocht, maar mogelijk gaat It Fryske Gea er hierdoor op vooruit.

It Fryske Gea levert de productbegroting vanaf 2003 aan op basis van het door Provinciale Staten vastgestelde ‘Beleidskader Natuur- en Landschapsbeheer It Fryske Gea’. De nieuwe subsidiestructuur door het Rijk via de Provincie geeft aanleiding om genoemd Beleidskader It Fryske Gea in 2010 opnieuw te beoordelen en te herzien.

Binnenkort verwachten wij van de Provincie Fryslân nadere informatie over de toekomstige financieringsstructuur van It Fryske Gea.

Verslag van de directie

De jaarrekening is opgesteld op basis van de Richtlijn 650 *Fondsenwervende instellingen* van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving editie 2007. It Fryske Gea is gecertificeerd door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) en als zodanig is deze Richtlijn verplicht.

In de opstelling conform bovenvermelde Richtlijn wordt geen onderscheid gemaakt in structurele baten en lasten en bijzondere baten en lasten. Voor een goede bedrijfsvoering wordt hier intern echter wel rekening mee gehouden.

In de financieringsstructuur zijn vier belangrijke geldstromen te onderscheiden:

- Het structurele deel van de exploitatie
- De bijzondere baten en lasten
- Het verwerven van natuurterreinen
- Het uitvoeren van projecten

De financieringsstructuur

Het structurele deel van de exploitatie

In de exploitatie wordt onderscheid gemaakt in “structurele” baten en lasten - resulterend in een bedrijfsresultaat – en “bijzondere” baten en lasten. Het is ons streven om de structurele baten en lasten zodanig in balans te houden, dat de structurele baten de structurele kosten dekken, eventueel onder toevoeging van de opbrengst beleggingen en rente. Dit bedrijfsresultaat is de laatste jaren in meerdere of mindere mate een negatief resultaat.

De bijzondere baten en lasten

De bijzondere inkomsten bestaan grotendeels uit het resultaat op beleggingen, erfstellingen, bijzondere baten en de Nationale Postcodeloterij (NPL). Deze baten worden onder aftrek van bijzondere lasten (waaronder de NPL-bestedingen) door het bestuur bestemd voor de verschillende bestemmingsreserves op basis van prioriteitsstelling.

Het verwerven van natuurterreinen

De verwerving van natuurterreinen wordt in principe gefinancierd met aankoopsubsidies van Rijk en Provincie. In geval van “traditionele natuurgebieden” waarvoor Rijk en Provincie niet subsidiëren, en indien het belang erg groot is, kan door externe financiering (bijv. NPL) of uit ‘reserves natuurterrein’ worden verworven. Vanwege het onvoorspelbare aantal en omvang worden de aankopen niet in de begroting opgenomen.

Het uitvoeren van projecten

De kosten van projecten worden voor een groot deel gefinancierd met subsidies van de Rijks en Provinciale overheid, met Europees geld en van gemeenten, bedrijven, instellingen en particulieren. Wat niet gesubsidieerd wordt, wordt bestreden uit de bijzondere baten en lasten (NPL en andere bronnen) dan wel reserves. Vanwege het onvoorspelbare aantal en omvang worden projecten niet in de begroting opgenomen.

Continuïteitsreserve en bestemmingsreserves

It Fryske Gea is een professionele organisatie met serieuze verantwoordelijkheden in het kader van haar doelstellingen en ook naar haar personeel. Het gaat in een organisatie van haar omvang al gauw om grotere risico's en grote bedragen. Om bij tegenvallende resultaten toch aan haar verplichtingen op korte termijn te kunnen voldoen heeft het bestuur besloten te streven naar een continuïteitsreserve van minimaal 5,5 miljoen euro.

Volgens de norm van De Vereniging Fondsenwervende Instellingen en het Centraal Bureau Fondsenwerving wordt hiervoor een aanbeveling gegeven van 1,5 maal de kosten van de eigen organisatie op jaarbasis. In 2010 zijn deze “eigen organisatiekosten” 4.636 (duizend) euro. Daarmee wordt de aanbeveling van het CBF gesteld op ca. 7 miljoen euro. It Fryske Gea zit hier 2,6 miljoen euro onder.

Binnen het eigen vermogen worden bestemmingsreserves gevormd voor specifieke doelen en/of risico's in de toekomst.

Sinds 2004 financieren Rijk en Provincie niet langer de aankoop van traditionele natuurgebieden. In 2005 is daarom een bestemmingsreserve aankopen natuurterreinen gevormd. Staatsecretaris Henk

Bleker van het nieuwe gevormde ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) heeft in een brief aan de Provincies d.d. 20-10-2010 alle natuurbeleidsplannen opgeschort. Bovendien heeft het kabinet Rutte besloten het natuurbeleidsplan/EHS te herijken op 90% en voor 2018 af te ronden.

Eigen fondsenwerving

Ledenwerving is de enige activiteit waarbij we geld in de vorm van contributie van het publiek vragen. Naast de financiële bijdrage is vooral de draagkracht die de leden onze vereniging geven van belang. Bij ledenwerving vraagt de organisatie om steun voor de natuur, wijzen we op het belang daarvan voor de mens, en wat de rol van It Fryske Gea daarin is. De werving geschiedt doorgaans via de post met een begeleidende folder. In 2010 is een ledenwerfactie gehouden, waarbij ca. 600 mensen lid werden. Uiteraard zeggen ook jaarlijks leden hun lidmaatschap op. In vergelijking met 2009 konden we het ledental stabiliseren op 22.600.

De kosten van de ledenwerving worden toegerekend aan de kosten fondsenwerving voor het percentage dat de contributies deel uitmaken van de totale reguliere baten. Verder wordt een deel toegerekend van de personeelskosten en overige organisatiekosten op basis van tijd en middelen. It Fryske Gea streeft naar een kostenpercentage van maximaal 10% van de opbrengsten uit eigen fondsenwerving.

Enkele belangrijke zaken in 2010

In 2010 is met ingang van 2011 een korting op de Provinciale subsidie afgekondigd van € 250.000,--. Op de door It Fryske Gea aangevoerde bezwaren met betrekking tot de gang van zaken omtrent de invoering van deze korting is niet door de Provincie gereageerd. Wel is ambtelijk aangegeven dat de nieuwe subsidieregeling SNL dit tekort zal compenseren. Dit laatste mocht echter nog niet in de begroting 2011 worden meegenomen.

In 2010 werd het Programma Beheer omgezet in de nieuwe Subsidieregeling Natuur en Landschap. De SNL regeling gaat per 1-1-2011 in. Verder kondigde het kabinet Rutte een forse bezuiniging aan op Natuur en Landschap. Deze bezuiniging kan oplopen tot € 500 miljoen per jaar. Ook zal het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) met ingang van 2014 met 25% worden gekort. In oktober 2010 is begonnen met de bouw van het Bedrijfsgebouw Noorderleeg. In december is bekend geworden dat het hieraan te koppelen Bezoekerscentrum, via een project uit het Waddenfonds, ook gerealiseerd kan worden.

In november 2010 is een brief ontvangen van de St. Bodo Slingenberg waarin wordt gemeld dat It Fryske Gea een aanzienlijk bedrag tegemoet kan zien uit de nalatenschap van Mw. W.J. Heymeijer.

Het resultaat

Het resultaat van het jaar 2009 werd sterk beïnvloed door het negatieve resultaat van het Bezoekerscentrum Alde Feanen(BCAF). In 2010 was het resultaat van het BCAF weliswaar nog negatief (-78.000), echter veel gunstiger dan in 2009 (-301.000).

Mede als gevolg van minder kosten huisvesting(61.000), minder belastingen (26.000), minder kosten terreinen (117.000) ten opzichte van 2009, is het resultaat over het jaar 2010 € 58.153,-- positief. Door investeringen in gebouwen, inventaris en vee (activa bedrijfsvoering) en het verstrekken van een lening (activa doelstelling) zijn de betreffende bestemmingsreserves aangepast. Ook aan de bestemmingsreserve "Waardeverschil beleggingen" moest een bedrag worden toegevoegd, als gevolg van het feit, dat de waarde van de effecten is gestegen boven de verwervingswaarde. Door deze toevoegingen is de continuïteitsreserve gedaald met € 212.010,--.

Al met al kunnen we concluderen, dat de afstemming tussen het bedrag dat beschikbaar was voor de doelstelling en het bedrag dat hieraan besteed is redelijk in evenwicht is.

Drs. Ultsje G. Hosper
Directeur

(Alle hierna in dit verslag vermelde bedragen zijn een veelvoud van €1.000,--. Hierdoor zijn mogelijk enkele afrondingsverschillen ontstaan.)

Besluit vaststelling jaarrekening door de Verenigingsraad van Vereniging It Fryske Gea op 26 april 2011 te Olterterp

In artikel 8 lid 9 van de statuten van It Fryske Gea is het volgende opgenomen:

- Het door het bestuur vastgestelde jaarverslag en de jaarrekening zijn onderworpen aan de goedkeuring van de Verenigingsraad.
- Goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening strekt het bestuur tot decharge en kwijting.

Hierbij besluit de Verenigingsraad, dat het jaarverslag en de jaarrekening van het jaar 2010, gedagtekend 18 april zijn goedgekeurd, en dat zij het bestuur daarmee décharge en kwijting verleent.

Olterterp, 26 april 2011

De Verenigingsraad,
namens deze,

Mr. A. van der Meer (voorzitter)

Balans per 31 december 2010

Activa	<u>31-12-2010</u> €	<u>31-12-2009</u> €
<u>Vaste activa</u>		
<i>Materiële vaste activa</i>		
1. Onroerende zaken	2.302	2.240
2. Inventarissen	867	822
3. Veestapel	21	22
	<hr/>	<hr/>
	3.190	3.084
<i>Financiële vaste activa</i>		
4. Leningen u.g.	271	185
5. Deelneming NLB	- 3	- 3
6. Termijndeposito's	77	77
7. Effecten	837	759
	<hr/>	<hr/>
	1.182	1.018
<u>Vlottende activa</u>		
8. Voorraden	24	23
9. Debiteuren	86	169
10. Diverse vorderingen	2.501	2.262
11. Gebouw (hotel) Rijsterbos	650	680
12. Projecten	- 351	738
13. Liquide middelen	2.625	2.122
	<hr/>	<hr/>
	5.535	5.994
	<hr/>	<hr/>
	9.907	10.096
	=====	=====

Passiva	31-12-2010	31-12-2009
	€	€
14. <i>Reserves en fondsen</i>		
Continuïteitsreserve	4.332	4.544
Bestemmingsreserves	4.454	4.184
	8.786	8.728
Bestemmingsfondsen	-	-
	8.786	8.728
15. <i>Schulden op lange termijn</i>		
Leningen o.g.	15	32
16. <i>Schulden op korte termijn</i>		
Crediteuren	432	436
Overige schulden	674	900
	1.106	1.336
	9.907	10.096

Staat van baten en lasten 2010

	Resultaat 2010	Begroot 2010	Resultaat 2009
Baten			
Baten uit eigen fondsenwerving structureel	429	424	421
Baten uit eigenfondsenwerving incidenteel *	568	-	620
Baten uit acties van derden	937	1.042	1.042
Subsidies overheden beheer	3.084	3.118	3.042
Subsidies overheden aankopen en projecten *	2.039	-	3.233
Baten uit beleggingen	103	90	150
Overige baten	1.042	851	906
Som der baten	<u>8.202</u> =====	<u>5.525</u> =====	<u>9.414</u> =====
Lasten			
<u>Besteed aan de doelstellingen:</u>			
- Beheren en verwerven			
Natuurterreinen			
Beheer	2.845	2.843	3.017
Verwerving en projecten *	<u>3.365</u>	<u>700</u>	<u>4.569</u>
	6.210	3.543	7.586
- Publiek, overheid en natuur			
Voorlichting educatie en Belangenbehartiging			
Structurele kosten	1.229	1.183	1.442
Projectmatige kosten *	<u>107</u>	<u>342</u>	<u>245</u>
	1.336	1.525	1.687
- Verenigingszaken			
Structurele kosten	124	122	121
Projectmatige kosten *	<u>36</u>	<u>-</u>	<u>16</u>
	160	122	137
	<u>7.706</u>	<u>5.190</u>	<u>9.410</u>
<u>Werving baten</u>			
Kosten eigen fondsenwerving	50	50	50
Kosten acties derden	12	12	12
Kosten verkrijging subsidies overheden	31	32	31
Kosten beleggingen	8	17	8
	<u>101</u>	<u>111</u>	<u>101</u>
<u>Kosten beheer en administratie</u>	337	350	350
Som der lasten	<u>8.144</u> =====	<u>5.651</u> =====	<u>9.861</u> =====
Resultaat	<u>58</u>	<u>- 126</u>	<u>-447</u>

* Subsidies en kosten van aankopen en projecten worden niet meegenomen in de begroting door gebrek aan zicht op omvang en datum van realisering. Alleen de besteding van de ter beschikking staande middelen van de Nationale Postcode Loterij zijn wel begroot omdat deze redelijkerwijs zijn te voorzien. Dit is 700 bij Beheren en verwerven, en 342 bij projectmatige kosten Publiek, overheid en natuur.

Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

Algemeen

It Fryske Gea is enig aandeelhouder van Noorderleegsbuitenveld BV. Gezien het geringe belang in de jaarrekening van It Fryske Gea is afgezien van consolidatie.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De grondslagen van de waardering zijn ongewijzigd ten opzichte van die van het vorig boekjaar. Dit verslag is opgesteld op basis van de in 2007 aangepaste Richtlijn 650 *Fondsenwervende Instellingen* van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De vergelijkende cijfers over 2009 zijn waar nodig aangepast aan de opstelling van de cijfers van 2010. Vermogen en resultaat zijn hierdoor niet gewijzigd. Alle bedragen zijn een veelvoud van 1.000 euro.

Onroerende zaken

Met ingang van 1996 worden de natuur- en agrarische terreinen pro memorie gewaardeerd. Reden hiervoor is, dat nagenoeg alle terreinen worden verworven met volledige overheidssubsidie met als doelstelling ze als natuurterreinen te beheren en te behouden. Bij eventuele verplichte verkoop (algemeen maatschappelijk belang) is sprake van een terugbetalingsverplichting. De actuele waarde van de natuurterreinen is zeer moeilijk vast te stellen. De historische kostprijs bedraagt ultimo 2010 € 70.312 (was ultimo 2009 € 68.542).

Het aantal hectares natuurterrein in beheer op 31 december 2010 is 20.240 hectare. Hiervan is in eigendom 8.442 hectare. De verzekerde waarde van de gebouwen is € 19.049 (was ultimo 2009 € 18.233). De toename is het gevolg van verhoging van de verzekerde som naar aanleiding van een taxatie en toename van bezit.

De gebouwen en opstallen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Er wordt lineair afgeschreven op basis van de gebruikelijk te verwachten economische levensduur.

Inventarissen

De inventarissen in de terreinen en op kantoor worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

Er wordt lineair afgeschreven op basis van de gebruikelijk te verwachten economische levensduur.

Veestapel

De veestapel wordt gewaardeerd tegen marktwaarde.

Effecten

De effecten worden gewaardeerd tegen actuele waarde, zijnde de koerswaarde volgens Euronext Amsterdam per balansdatum.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen inkoopwaarde of lagere marktwaarde.

Overige activa en passiva

Tenzij anders aangegeven worden de overige activa en passiva gewaardeerd tegen de nominale waarden waarbij, indien noodzakelijk, voorzieningen worden getroffen.

Pensioenen

Met twee werknemers is indertijd een toegezegd-pensioenregeling afgesloten bij Aegon/Pensioenfondsen. Deze regeling wordt niet meer toegepast.

Onder een toegezegd-pensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Tot heden bestond de verplichting hiervoor een risico-analyse te laten maken door een actuaaris met daaraan gekoppeld een voorziening. Op deze complexe berekeningen was veel kritiek. In 2009 heeft de Raad voor de Jaarverslaggeving de verplichting voor een dergelijke berekening opgeheven. Het overige personeel is verzekerd bij een bedrijfstakpensioenfonds. Ook deze pensioenregeling zou kunnen worden aangemerkt als een toegezegd-pensioenregeling. Echter bij het in gebreke blijven van dit fonds bestaat geen directe verplichting tot het aanvullen van pensioenen anders dan een verhoging van premies.

Onder verwijzing naar bovenstaande worden beide pensioenregelingen verantwoord als een toegezegde bijdrageregeling en worden nog verschuldigde premies als verplichting op de balans opgenomen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden verantwoord voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd en verliezen en risico's zodra zij voorzienbaar zijn. Nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang met een redelijke mate van zekerheid kan worden vastgesteld. Projecten met daaraan verbonden subsidies, particuliere bijdragen en kosten worden verantwoord in het jaar waarin het project daadwerkelijk is afgerond.

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

1. Onroerende zaken

	Gebouwen	Natuur- terreinen	Totaal
Balans per 1 januari 2010	2.240	p.m.	2.240
Investerings en verwervingen	173	1.770	1.943
Hierop verkregen overheidssubsidies	-	- 1.747	- 1.747
Bijdragen Ynnatura	-	- 23	- 23
Eigen bijdrage / resultatenrekening	-	p.m.	p.m.
	<u>2.413</u>	<u>-</u>	<u>2.413</u>
Verkopen terreinen	-	44	44
Terugbetaalde subsidies	-	- 44	- 44
Afschrijvingen	- 111	-	- 111
	<u>2.302</u>	<u>p.m.</u>	<u>2.302</u>
	=====	=====	=====

Volgens de richtlijnen voor de jaarverslaggeving Fondsenwervende instellingen dient de actuele waarde opgenomen te worden. Deze is echter voor de natuurterreinen zeer moeilijk vast te stellen.

2. Inventarissen

	Terrein*	Kantoor	Automatisering	Totaal
Balans per 1 januari 2010	785	25	12	822
Investerings	195	10	-	205
Desinvesteringe	-			
	980	35	12	1.027
Afschrijvinge	- 149	- 5	- 6	- 160
Balans per 31 december 2010	831	30	6	867

* Inventaris terreine bevat onder andere transportmiddelen en boten

2. Veestapel

Het verloop van de veestapel in 2010 is als volgt:

	01-01-10	geboren	dood	afgevoerd	aankoop	verkoop	31-12-10
Hooglanders							
Zuid	37	4	3	-	-	3	35
Schape							
Zuid	200	112	17	-	1	95	201
Paarde							
Zuid	31	14	-	-	-	-	45
Noord	36	5	-	-	-	-	41
Totaal	67	19	-	-	-	-	86

Op 31 december 2010 is de onderstaande veestapel geïventariseerd:

	District Noord	District Súd	Totaal aantal	Bedrag
Hooglanders	-	35	35	12
Schape	-	201	201	4
Paarde	41	35	86	5
Balans per 31 december 2010				21

Financiële vaste activa

4. Leningen u.g.

In 2000 is aan Stichting Op Toutenburg een lening verstrekt ter grootte van € 182 voor de aankoop van stukken grond. De looptijd van deze lening bedraagt 11,5 jaar waarbij de aflossing en rentebetaling geschiedt in een jaarlijkse annuïteit van € 17. Als zekerheid is een hypotheek verstrekt door de geldnemer. Er wordt in 2011 € 17 op de lening afgelost, wat derhalve als vlottend beschouwd kan worden.

In 2003 is aan H.T. Feenstra, voor de aankoop van grond, een geldlening zonder hypothecaire zekerheid verstrekt ter grootte van € 151. Hierbij heeft It Fryske Gea zich verplicht om op termijn deze grond over te nemen van de huidige eigenaar. De geldlening heeft een tijdsduur welke eindigt op de datum waarop de grond in eigendom zal overgaan naar It Fryske Gea. Aflossing van de lening geschiedt in één bedrag bij het einde van de looptijd met verrekening van na te vermelden verkoopprijs. Tussentijdse gehele of gedeeltelijke aflossingen zijn door de schuldenaar steeds toegestaan op de rentevervaldag in ronde sommen van duizend euro of veelvoud daarvan.

In 2010 is aan Horeca de Buitenplaats It Wiid B.V. een lening verstrekt ter grootte van € 108. In de periode van 2006 tot en met 2009 heeft een ingrijpende verbouwing van Buitenplaats It Wiid plaatsgevonden. In verband met de overlast voor de huurder is er een korting over de huurprijs overeengekomen, verder is er onzekerheid ontstaan over de aan Buitenplaats It Wiid toe te rekenen kosten van energie en dergelijke. Uiteindelijk heeft dit tot een overeenkomst geleid: Horeca de Buitenplaats It Wiid lost het nog verschuldigde bedrag in 81 gelijkblijvende maandelijkse termijnen af. De lening zal eindigen op 15 juni 2017.

Het verloop in 2010 was als volgt:

	1-1-2010/ opgenomen	Aflossing	31-12-2010
Lening Toutenburg	34	17	17
Lening H.T. Feenstra	151	-	151
Lening Horeca de Buitenplaats it Wiid B.V.	108	5	103
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	293	22	271
	=====	=====	=====

Samenstelling langlopend en vlottend per 31-12-2010:

	Langlopend	Vlottend	Totaal
Lening Toutenburg	-	17	17
Lening H.T. Feenstra	151	-	151
Lening Horeca de Buitenplaats it Wiid B.V.	87	16	103
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	238	33	271
	=====	=====	=====

5. Deelneming Noorderleegsbuitenveld BV

Balans per 1 januari 2010	- 3
Aandeel in resultaat van deelneming	-
Balans per 31 december 2010	<u>- 3</u>

6. Termijndeposito's

In 2009 is een erfenis ontvangen met daarin 2 termijndeposito's. De deposito's komen vrij in 2013.

7. Effecten

De effecten zijn verkregen uit erfenissen. De opbrengsten van de beleggingen dienen ter ondersteuning van het resultaat van de structurele baten en lasten van de vereniging, nu en in de toekomst. Het beheer van de beleggingen is in januari 2008 onder voorwaarden in handen gegeven van Triodosbank. De uitgangspunten van Triodosbank zijn het waarborgen van duurzaamheid en verantwoord maatschappelijk handelen. Tijdens het proces van overgang bestond tijdelijk behoefte aan liquide middelen. Een deel van de bestaande portefeuille is toen niet direct weer ingevuld en het lijkt nu ook geen goed tijdstip, gezien de wisselvallige beurskoersen. Met onze adviseurs is structureel 3 á 4 keer per jaar overleg over de resultaten en ontwikkelingen. Het beleid is gematigd defensief met een gewenste samenstelling van 25% aandelen en 75% obligaties met een risicobeperkende spreiding. In de vergaderingen van de Financiële Commissie wordt iedere vergadering gerapporteerd over de resultaten en de actuele samenstelling van de portefeuille.

Ultimo 2010 is de samenstelling van de portefeuille: 29% aandelen en 71% vastrentende waarden.

De effecten zijn alle beursgenoteerd en gewaardeerd op basis van de koersen per 31 december 2010.

	1-1-2010	aankopen/ verkoopen	ongerealiseerd resultaat	31-12-2010
	€	€	€	€
Portefeuille Vereniging It Fryske Gea				
Aandelen	206	- 9	42	239
Obligaties	553	23	22	598
Subtotaal	<u>759</u>	<u>14</u>	<u>64</u>	<u>837</u>
	=====	=====	=====	=====

Flottende activa

8. Voorraden doelstelling

De voorraden bestaan grotendeels uit voorlichtings- en promotiemateriaal als folders en boekjes, die op een vaste waarde van € 5 wordt gezet. In 2010 zijn echter 3000 boeken gekocht. De waarde per 31 december wordt nu in totaal op € 24 geschat.

9. Debiteuren

Balans per 31 december	2010	2009
	€	€
Debiteuren	371	387
Af: hierin begrepen gefactureerde contributie komend boekjaar	- 230	- 185
Voorziening dubieuze debiteuren	- 55	- 33
Totaal	<u>86</u>	<u>169</u>
	=====	=====

De voorziening dubieuze debiteuren is bijgesteld op basis van inventarisatie van de openstaande vorderingen op debiteuren per 31 december 2010. Het grootste deel van deze voorziening (€ 50) is opgenomen ten behoeve van één debiteur.

10. Diverse vorderingen

	2010	2009
	€	€
Te verrekenen subsidies Provincie verwervingen	80	67
Te verrekenen subsidie Programma Beheer	1.969	1.867
Subsidie Provincie NB-wet	102	102
Vooruitbetaalde kosten	39	36
Te verrekenen rente lening u.g.	18	22
Te ontvangen erfenissen en legaten	182	63
Gemeentes / I&D-subsidie	-15	10
Overige vorderingen	19	48
Te verrekenen omzetbelasting	76	18
Kruisposten	16	16
Diversen	15	13
	<u>2.501</u>	<u>2.262</u>
	=====	=====

11. Hotel Rijsterbos

In dit gebouw zou een bezoekerscentrum Nationaal Landschap worden gevestigd. Op dringend verzoek van Mar en Klif en de gemeente Gasterlân-Sleat gesteund door de Provincie Fryslân heeft It Fryske Gea het gebouw gekocht met de bedoeling het door te verkopen aan de exploitant van het centrum. Dat is echter niet doorgedaan omdat de vestigingsplaats van het informatiecentrum wijzigde. Het pand is nu in handen gegeven van een makelaar voor verkoop op de markt. Daarom is dit onroerend goed onder de vlottende activa verantwoord. Het is opgenomen tegen de verwachte opbrengstwaarde.

12. Projecten

Naast de reguliere kerntaken worden veel projecten uitgevoerd met (grotendeels) als doel de inrichting van terreinen, onderzoeken, inventarisatie, monitoring en publieksvoorzieningen.

Eén van de grotere lopende projecten is de inrichting van het gebouw bij It Wiid te Earnewâld voor realisering van een bezoekerscentrum in het Nationaal Park Alde Feanen. Op 31 december van het boekjaar is de financiële stand van zaken van de onderhanden projecten als volgt samen te vatten.

Uit onderstaande opstelling blijkt, dat de toezeggingen 2.101 hoger zijn dan de tot nu toe gemaakte kosten. De verwachting is, dat we de projecten voor dit bedrag kunnen afronden.

Van de toezeggingen is echter nog te vorderen 1.750. Het werkelijk ontvangen bedrag is 2.941. Per saldo is minder uitgegeven dan ontvangen 351.

	2010	2009
	€	€
<u>Toezeggingen:</u>		
Overheidsbijdragen	4.034	2.013
Bijdragen particuliere instellingen	257	151
Bijdragen particulieren	-	-
Aangewende NPL-middelen	400	182
	<hr/>	<hr/>
	4.691	2.346
Lopende uitvoeringskosten	- 2.590	- 1.811
	<hr/>	<hr/>
Beschikbaar binnen toezeggingen (cr.)	2.101	535
Toezeggingen (cr.)	4.691	2.346
Nog te vorderen toezeggingen (d.)	1.750	1.273
	<hr/>	<hr/>
Ontvangen	2.941	1.073
Uitgegeven	2.590	1.811
	<hr/>	<hr/>
Balans per 31 december 2010	-351	738
	=====	=====

13. Liquide middelen

	2010	2009
	€	€
Kas (incl. kruispost)	2	3
Friesland Bank	515	736
Friesland Bank profijt	1.073	11
Friesland Bank ledenrekening	206	186
Rabobank	5	503
Rabobank jeugdkampen	2	2
Rabobank Bedrijfsbonusrekening	500	-
Postbank	316	647
Fortis Mees Pierson	6	33
Kruisposten	-	1
	<hr/>	<hr/>
	2.625	2.122
	=====	=====

Regelmatig vinden overboekingen plaats naar de profijtrekening van de Friesland Bank. Er wordt gestreefd naar een laag rekening-courantsaldo en een zo hoog mogelijk saldo op de profijtspaarrekening.

Passiva

14. Reserves en fondsen

Reserves

Continuïteitsreserve

Het resultaat van de structurele baten en lasten en het afbreukrisico daarin, heeft het bestuur doen besluiten te streven naar een continuïteitsreserve van € 5.500. De achterliggende gedachte is, om met aangepaste activiteiten 3 tot 5 jaar te kunnen doorgaan met de instandhouding van de natuurterreinen. De aanbeveling die het Centraal Bureau Fondsenwerving geeft voor een continuïteitsreserve voor risico's op korte termijn is 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. De kosten van de werkorganisatie bedragen in 2010 € 4.636 (= 8.144 – 1.770 – 1.738 zie specificatie “verdeling kosten naar bestemming”). Dit zou uitkomen op een bedrag van bijna € 7.000.

Voor een hogere continuïteitsreserve, om ook in de toekomst op langere termijn aan verplichtingen te kunnen voldoen is een analyse vereist, die zowel door het bestuur als het toezichthoudend orgaan moet worden bekrachtigd.

Stand per 1 januari 2010	4.544
Bestemming resultaat lopend boekjaar	- 212
	<hr/>
Stand per 31 december 2010	4.332

Reserve waardeverschil beleggingen

Bij deze reserve wordt de “niet gerealiseerde winst” op beleggingen verantwoord. Hierbij gaat het om het verschil tussen de marktwaarde en de verwervingsprijs. Jaarlijks wordt het per balansdatum niet gerealiseerde waardeverschil toegevoegd c.q. onttrokken. Indien de reserve ontoereikend is, worden de niet gerealiseerde verliezen als last in de staat van baten en lasten opgenomen.

In 2010 is de waarde van de beleggingen tot 61 (duizend) euro boven de verwervingsprijs gestegen.

Stand per 1 januari 2010	-
Bestemming resultaat lopend boekjaar	61
	<hr/>
Stand per 31 december 2010	61

Bestemmingsreserve gebouwen

Deze reserve is bedoeld voor het opknappen en onderhoud van het kantoor in Olterterp, de 4 bedrijfslocaties, It Slotsje, het pand Schotanuswei en de in eigendom zijnde 2 boerderijen. Er is een onderhoudsplan voor deze gebouwen gemaakt, waardoor we een onderbouwing voor de hoogte van deze reserve kunnen maken. Dit moet nog plaatsvinden.

Stand per 1 januari 2010	367
Onttrekkingen	-
	<hr/>
Stand per 31 december 2010	367

Bestemmingsreserve onderzoek en expertise

Voor projecten en beheer zijn soms op korte termijn onderzoeken door derden nodig, waarvoor binnen de begroting geen ruimte beschikbaar is.

Stand per 1 januari 2010	34
Onttrekkingen	-
	<hr/>
Stand per 31 december 2010	34

Bestemmingsreserve aankopen grond

Sinds 2004 wordt traditioneel natuurgebied niet meer door Rijk en Provincie gesubsidieerd. Dit betekent, dat die aankopen uit eigen middelen moeten worden bekostigd.

Stand per 1 januari 2010	522
Bestemming resultaat lopend boekjaar	-
	<hr/>
Stand per 31 december 2010	522

Reserve activa bedrijfsvoering

Alle gebouwen, vee en inventaris zijn benodigd voor de bedrijfsvoering/doelstelling.

Stand per 1 januari 2010	3.084
Mutatie onroerende zaken	63
Mutatie inventaris terreinen/kantoor	45
Mutatie veestapel	-2
	<hr/>
Stand per 31 december 2010	3.190

Reserve activa doelstelling

De leningen u.g. voorzover ze zijn gefinancierd met eigen vermogen

Leningen in het kader van de doelstelling per 31 december 2010

Leningen u.g.	271
Leningen Groenfonds o.g.	- 15
Voorraden	24

Met eigen vermogen gefinancierd

 280

Het verloop is als volgt:

Stand per 1 januari 2010		177
Uitgegeven leningen u.g.	108	
Aflossing leningen u.g.	- 23	
Aflossing leningen o.g.	17	
Mutatie voorraden	1	
	<hr/>	103

Stand per 31 december 2010

 280

Reserves en fondsen totaal

Continuïteitsreserve	4.332
Bestemmingsreserves	4.454

Totaal per 31 december 2010

 8.786

=====

15. Schulden op lange termijn

	Balans 01-01-2010	Aflossing/ mutaties	Balans 31-12-2010
<u>Leningen o.g.</u>			
Groenfonds/Aankoop Toutenburg	32	- 17	15
	=====	=====	=====

In 1999 is door het Groenfonds aan It Fryske Gea een lening verstrekt ter grootte van € 182. Deze lening is vervolgens in 2000 in zijn geheel verstrekt aan Stichting “Op Toutenburg” in verband met aankoop natuurterrein (zie financiële vaste activa). De looptijd van deze lening bedraagt 11,5 jaar. Er zal in 2011 € 15 op deze lening worden afgelost. Dit bedrag kan derhalve als kortlopende verplichting worden beschouwd.

Voor deze lening geldt een zekerheidsstelling in de vorm van verpanding van de beheerssubsidie van LNV ten behoeve van het Groenfonds.

Verdeling naar langlopend en vlottend van de overige leningen:

	Langlopend	Vlottend	Totaal
Groenfonds/Aankoop Toutenburg	n.v.t.	15	15

16. Schulden op korte termijn

	2010 €	2009 €
<i>Crediteuren</i>	432	436
	=====	=====
<i>Overige schulden</i>		
Vooruitontvangen subsidies	99	401
Pacht	3	4
Vooruitontvangen contributies	129	168
Aanvullingen vut en prépensioenen	15	30
Niet opgenomen vakantiedagen	149	144
Te betalen vakantietoeslag	105	106
Te betalen loonheffing	54	62
Te betalen Relan pensioen en zekerheid	-	-27
Bedrijfsgebouw Noorderleeg	113	
Diverse schulden	7	11
	-----	-----
	674	900
	=====	=====

Niet uit de balans blijvende activa en passiva

Aankoop grond Feenstra

In 2003 is een lening verstrekt aan de heer Feenstra van ruim € 151 voor de aankoop van grond. Hierbij heeft It Fryske Gea zich verplicht om op termijn deze grond over te nemen van de huidige eigenaar. It Fryske Gea loopt daarbij het risico dat deze aankoop dan niet subsidiabel zal zijn.

Verwerving gebouwen Buitenplaats It Wiid / De Wiidpleats

De verwerving is gerealiseerd in januari 2006. Van de totale verwervingskosten zal de Provincie € 1.025 subsidiëren. Daarmee wordt It Fryske Gea eigenaar van het gebouwencomplex met als vaste huurders het Fries Landbouwmuseum en het restaurant De Buitenplaats.

Aan de subsidie zijn door de Provincie voorwaarden gesteld. De Provincie schrijft de investering in het gebouw in 10 jaar af. Indien binnen die 10 jaar niet wordt voldaan aan de voorwaarden, dan volgt terugvordering van het niet afgeschreven deel. De voorwaarden betreffen de garantie van samenwerking van It Fryske Gea met Het Fries Landbouwmuseum de eerste 10 jaar.

Huurovereenkomst Buitenplaats It Wiid BV

In 2010 is een huurovereenkomst afgesloten met Horeca De Buitenplaats it Wiid B.V. inzake de verhuur van de horeca accommodatie in De Wiidpleats. De huurovereenkomst is aangegaan voor een duur van 5 jaar en eindigt op 30 juni 2013 waarbij de mogelijkheid bestaat tot een verlenging tot en met 30 juni 2018. In de huurovereenkomst is tevens opgenomen dat bij een eventuele tussentijdse opzegging van de huurovereenkomst It Fryske Gea verplicht is tot overname van de door de Buitenplaats It Wiid BV gepleegde investeringen die in 2008 zijn verricht. De totale verplichting bedraagt op 31 december 2010 € 169.750,-.

Bouw Bedrijfsgebouw Noorderleeg

In oktober 2010 is opdracht verleend voor de bouw van het “Bedrijfsgebouw Noorderleeg” voor een bedrag van € 800. De verwachting is, dat de bouw gereed zal zijn medio mei 2011. In 2010 is hiervoor € 300 uit NPL-middelen gereserveerd. Derhalve is er per 31 december 2010 nog een betalingsverplichting van € 500.

Nalatenschap Mw. W.J. Heymeijer

In november 2010 is een brief ontvangen van de St. Bodo Slingenberg waarin wordt gemeld dat It Fryske Gea een aanzienlijk bedrag tegemoet kan zien uit de nalatenschap van Mw. W.J. Heymeijer.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten

Baten uit eigen fondsenwerving	2010	begroting	2009
Contributies	374	408	378
Giften en bijdragen	55	16	43
Structurele bijdragen	429	424	421
Erfenissen en legaten	344	-	283
Bijdragen projecten particuliere organisaties *	224	-	337
Incidentele bijdragen	568	424	620

Baten uit acties van derden	2010	begroting	2009
Bijdrage van de Nationale Postcode Loterij	937	1.042	1.042

Bijdrage Nationale Postcode Loterij

Sinds 1996 heeft de Landschappen vier keer voor 5 jaar contracten afgesloten met de Nationale Postcode Loterij, waarbij de provinciale Landschappen als beneficiant zijn benoemd. Begin 2011 is het vierde contract afgesloten voor de periode van 1 januari 2011 tot 31 december 2015.

Een gedeelte van de bijdrage van de NPL (65) is bestemd voor eigen organisatiekosten t.b.v. projecten. De rest van de gelden wordt aangewend voor projecten, incidentele voorkomende kosten en activiteiten als ledenwerving ter versterking van de organisatie.

De bijdrage is uiteraard van groot belang voor de organisatie en de doelstellingen (zie de toelichting “specificatie en verdeling kosten naar bestemming” hierna, voor de aanwending van de NPL-gelden).

Subsidies van overheden	2010	begroting	2009
Subsidie Provincie beheer	1.159	1.160	1.153
Subsidie regeling SN beheer	1.913	1.936	1.867
Diverse subsidies	12	22	22
Totaal subsidies overheid beheer	3.084	3.118	3.042

Subsidie overheid aankopen en projecten	* 2.039	-	3.233
--	----------------	----------	--------------

De beheerssubsidie van de Provincie houdt geen gelijke tred met de prijsstijgingen omdat een gedeelte van de subsidie niet is geïndexeerd. Ook wordt geen rekening gehouden met uitbreiding van de natuurterreinen

Projecten worden in de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de financiële afwikkeling volledig is afgerond, in verband met mogelijke geschillen en bezwaren.

* Aankopen en projecten worden niet meegenomen in de begroting door gebrek aan zicht op omvang en datum van realisering.

Resultaat beleggingen en rente	2010	begroting	2009
Intrest obligatiefondsen	23	-	20
Dividend aandelen	4	-	5
Gerealiseerde koerswinst	- 31	-	- 25
Ongerealiseerd koersresultaat	64	-	104
Rente banksaldi en leningen	43	-	46
Totaal	103	90	150
Kosten beleggingen	- 8	-	- 8
Netto resultaat	95	90	142

In de toelichting op de balans bij de post Effecten wordt een beknopte toelichting gegeven over het beleggingsbeleid.

Overige baten	2010	begroting	2009
Huren, pachten en overige opbrengsten terreinbeheer	685	586	594
Baten bezoekerscentrum de Wiidpleats	244	265	233
Vrijval voorziening personele kosten	-	-	18
Afrekening subsidies voorgaande jaren	112	-	77
Inruil/verkoop inventaris	36	-	-
Herwaardering gebouw Rijsterbos	-30	-	-
Diversen	- 5	-	- 16
Totaal	1.042	851	906

De werkelijk hoogte van de baten en lasten van het bezoekerscentrum in De Wiidpleats worden steeds duidelijker.

De vrijval voorziening personele kosten betreft minder uitstaande verlofdagen.

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Doelstelling			Werving baten			Beheer en administratie		Totaal 2010
	Beheren en verwerven	Publiek, overheid en natuur	Vereniging-zaken	Eigen fondsen werving	Acties van derden	Subsidies	Kosten beleggingen		
Aankopen en verwervingen	1.770	-	-	-	-	-	-	-	1.770
Projecten doelstellingen	1.595	107	36	-	-	-	-	-	1.738
Salarissen	1.413	553	83	30	10	24	-	247	2.360
Overige personele kosten	125	13	1	1	1	-	-	5	146
Reiskosten	77	30	5	1	-	2	-	12	127
Bureaunkosten	341	95	25	13	1	2	8	44	529
Magazine, informatie en educatie	-	132	-	3	-	-	-	-	135
Bezoekerscentrum Alde Feanen	-	322	-	-	-	-	-	-	322
Deelnemingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Huisvesting	118	45	7	1	-	2	-	20	193
Verzekeringen	53	20	3	1	-	1	-	9	87
Belastingen	76	-	-	-	-	-	-	-	76
Kosten terreinen	642	19	-	-	-	-	-	-	661
	<u>6.210</u>	<u>1.336</u>	<u>160</u>	<u>50</u>	<u>12</u>	<u>31</u>	<u>8</u>	<u>337</u>	<u>8.144</u>
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Vervolg specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	2010	begroting	2009
Aankopen terreinen	1.770	-	3.797
Projecten doelstellingen	1.738	1.042	1.034
Salarissen	2.360	2.470	2.325
Overige personele kosten	146	98	158
Reiskosten	127	133	129
Bureaunkosten	529	404	497
Magazine, informatie en educatie	135	155	162
Bezoekerscentrum Alde Feanen	322	265	534
Deelnemingen	-	-	-
Huisvesting	193	243	254
Verzekeringen	87	83	91
Belastingen	76	87	102
Kosten terreinen	661	671	778
	<u>8.144</u>	<u>5.651</u>	<u>9.861</u>
	=====	=====	=====

Subsidies en kosten van aankopen en projecten worden niet meegenomen in de begroting door gebrek aan zicht op omvang en datum van realisering. Uit bovenstaande blijkt dat het hierbij om grotere bedragen gaat en dus ook grotere verschillen ten opzichte van de begroting en het voorgaande jaar. Alleen de besteding van de ter beschikking staande middelen van de Nationale Postcode Loterij zijn wel begroot omdat deze redelijkerwijs zijn te voorzien.

Toelichting op de specificatie en verdeling kosten naar bestemming

Algemeen

De toerekening van kosten geschiedt op basis van besteding van tijd en middelen. De salariskosten van iedere medewerker worden afzonderlijk toegedeeld aan de doelstellingen, wervingskosten en beheer en administratie. Deze toedeling van de salariskosten en die van de overige kosten worden ieder jaar opnieuw getoetst. Datzelfde gebeurt ook met de baten.

Verwerving natuurterreinen en projecten

In 2010 werd 66 hectare natuurterrein verworven. Bij de specificatie van de materiële vaste activa zijn de verwervingskosten en subsidie aangegeven.

De gelden van de Nationale Postcode Loterij worden ingezet voor projecten, verwerving van natuurterreinen en incidentele of tijdelijke kosten voor versterking van de organisatie. De middelen zijn als volgt besteed:

Beheren en verwerven natuurterreinen	Totaal kosten	Bijdragen overheid	Bijdragen particulier	NPL of eigen middelen
Verwerving natuurterreinen	1.770	1.747	23	-
Projecten beheer				
Inrichting terreinen	511	292	108	111
Onderzoek en monitoring	155	-	87	68
Aanpassing bedrijfsgebouwen	725	-	-	725
Aanpassing automatisering	22	-	-	22
Extra materieel en inventaris terreinen	21	-	-	21
Interim management ondersteuning	28	-	-	28
Kosten stagiaires leerlingwezen	32	-	-	32
Doorbelaste kosten organisatie/projecten	43	-	-	43
Diversen versterking organisatie	58	-	-	58
	<u>1.595</u>	<u>292</u>	<u>195</u>	<u>1.108</u>
Publiek, overheid en natuur				
Publieksvoorzieningen	47	-	-	47
Voorlichting en educatie	60	-	6	54
	<u>107</u>	<u>-</u>	<u>6</u>	<u>101</u>
Verenigingszaken				
Ledenwervingsactie	36	-	-	36

De bijdrage van de Nationale Postcode Loterij voor 2010 is € 937. Het meer bestede bedrag zal uit bestemmingsreserves worden gedekt.

Specificatie salarissen	2010	begroting	2009
Bruto salarissen	1.989	2.074	2.042
Werkgeverslasten	407	402	397
Pensioenlasten	329	345	302
Uitkeringen i.v.m. ziekte	- 82	- 40	- 105
Doelsubsidie salarissen ID-banen	- 88	- 87	- 103
Doorbelaste kosten	- 185	- 224	- 208
Vrijval voorziening personele kosten	-10	-	-
Totaal	2.360	2.470	2.325

In 2009 en 2010 is sprake van langdurige ziekte bij een aantal werknemers. Dit heeft alle aandacht.

Bezoldiging en pensioenlasten van de directeur

Voor de arbeidvoorwaarden van de directie is uit het bestuur “de commissie voor de directeur” samengesteld. Het salaris van de directie is vastgesteld na raadpleging van andere goede doelen organisaties in de sector. Er is geen 13^e maand, en er worden geen bonussen vertrekt. De pensioenregeling van de directeur is nog een eindloonregeling.

	Jaarsalaris incl. vakantietoelage	Pensioen lasten	Sociale lasten
De salariskosten van de directeur	102	32	19

Specificatie bureaunkosten	2010	begroting	2009
Deelname De Landschappen	83	75	75
Deelnames derden	65	45	97
Accountantskosten	50	35	50
Juridische advisering	72	25	62
Contributies en abonnementen	14	15	17
Bankkosten	11	10	3
Kosten beleggingen	8	17	8
Mobiele telefoonnet	22	12	10
Kosten automatisering	55	45	61
Telefoon	26	23	21
Kantoorbenodigdheden	17	20	16
Drukwerk, folders en mailing	42	25	29
Porto	23	20	24
Kopieerkosten	23	18	18
Afschrijvingen kantoorinventaris en automatisering	11	36	12
Diverse bureaunkosten	30	29	29
Doorbelaste kosten	- 23	- 46	- 35
Totaal	529	404	497

De doorbelaste kosten betreffen activiteiten en uitgaven die mogelijk worden gemaakt door de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij. Dit betreft met name de kosten van deelname aan De Landschappen, Deelnames derden en Juridische kosten. De sponsoring Juridische kosten is in de kosten verwerkt. De accountantskosten zijn hoog in verband met veel accountantsverklaringen voor projecten en extra ondersteuning.

Bezoekerscentrum Alde Feanen De Wiidpleats	2010	begroting	2009
<u>Baten</u>			
Subsidies	68	78	57
Bijdrage It Fryske Gea	-	24	20
Baten vaste pacht en verhuur	107	111	109
Bezoekersgelden	13	60	27
Overige baten	56	23	20
	<u>244</u>	<u>296</u>	<u>233</u>
<u>Lasten</u>			
Personele kosten	99	84	82
Kosten gebouw	160	97	171
Overige kosten	54	115	112
	<u>313</u>	<u>296</u>	<u>365</u>
Exploitatieresultaat BC	- 69	-	- 132
Afrekeningen/kosten voorgaande jaren	- 9	-	- 169
Resultaat incl. kosten voorgaande jaren	<u>- 78</u>	<u>-</u>	<u>- 301</u>
	=====	=====	=====
Totale kosten Bezoekerscentrum De Wiidpleats			
Lasten 2010 bovenvermeld	313	296	365
Afrekeningen/kosten voorgaande jaren	9	-	169
Zie specificatie kosten naar bestemming	<u>322</u>	<u>296</u>	<u>534</u>

De begroting was nog gebaseerd op het oorspronkelijke bedrijfsplan. Inmiddels wordt het kostenpatroon duidelijker en worden een aantal aanloopkosten minder.

Specificatie huisvesting	2010	begroting	2009
Gas, water en licht	47	46	54
Onderhoud gebouwen	28	45	85
Schoonmaak gebouwen	27	22	18
Afschrijving gebouwen	69	110	69
Overige kosten gebouwen	22	20	28
Totaal	193	243	254

In 2009 is het kantoor in Olterterp opnieuw geschilderd. Vandaar het verschil van de kosten Onderhoud gebouwen in vergelijking met 2010.

Verzekeringen

Specificatie belastingen	2010	begroting	2009
Waterschapslasten	32	48	77
Gemeentelijke belastingen	14	12	13
Ruilverkavelingsrente	6	11	- 3
Registratie en toetsingskosten pachten	18	9	9
Diverse vaste lasten	6	7	6
Totaal	76	87	102

Specificatie kosten terreinen	2010	begroting	2009
Gereedschappen en materialen	245	250	283
Werk derden	151	190	225
Beheer Slachtedyk	52	44	51
Bedrijfskleding	19	15	29
Drukbe grazing	18	20	10
Diversen terreinen	27	17	39
Afschrijving inventaris terreinen	149	135	141
Totaal	661	671	778

Specificatie kosten eigen fondsenwerving	2010	begroting	2009
Personele kosten	31	31	28
Reiskosten	1	2	1
Bureaunkosten	13	12	13
Kosten voorlichting en magazine	3	3	3
Kosten huisvesting en diversen	2	2	5
Totaal	50	50	50

Kostenpercentage eigen fondsenwerving	2010	begroting	2009
Baten eigen fondsenwerving	997	424	1.041
Kosten fondsenwerving	50	50	50
Kostenpercentage	5 %	12 %	5 %

Dit zijn de kosten eigen fondsenwerving uitgedrukt in een percentage van de baten fondsenwerving.

Bestedingspercentage doelstellingen	2010	begroting	2009
Totale baten	8.202	5.190	9.414
Totaal besteed aan de doelstelling	7.706	5.525	9.410
Bestedingspercentage	94 %	94 %	99 %

Dit zijn de totale bestedingen aan de doelstellingen uitgedrukt in een percentage van de totale baten.

Personeelsbestand	Lopend boekjaar	Begroot boekjaar	Vorig boekjaar
Gemiddeld aantal personeelsleden (fte)	57	56	56

Er vindt geen bezoldiging plaats aan de leden van het Bestuur en de Verenigingsraad. Ook zijn aan hen geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt.

Bestuurlijke en financiële betrokkenheid bij andere instellingen en organisaties

Het Noorderleegsbuitenveld BV

Sinds 30 december 1996 is It Fryske Gea enig aandeelhouder van het Noorderleegsbuitenveld BV. De BV is overgenomen in het kader van aankoop van gronden in Noord Friesland Buitendijks. It Fryske Gea, als rechtspersoon, is directeur. De leden van het dagelijks bestuur vormen de Raad van Commissarissen. De deelname wordt in de balans verantwoord. Er vinden geen activiteiten meer plaats, behalve de verpachting van ca. 2 ha.grond. Bij de overname van aandelen is de verplichting aangegaan de BV niet te liquideren, voordat tenminste 8 kalenderjaren zijn verstreken na de aandelenoverdracht, het lopende jaar niet meegerekend.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Het Bestuur van Vereniging it Fryske Gea

Wij hebben de in dit rapport op pagina 16 tot en met 39 opgenomen jaarrekening 2010 van it Fryske Gea te Olterterp gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de winst-en-verliesrekening over 2010 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vereniging gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

---

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Badweg 2, 8934 AA Leeuwarden, Postbus 321,
8901 BC Leeuwarden; T: 088 792 00 58, F: 088 792 94 24, www.pwc.nl*

e0208368

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180286), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Professional Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180285) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van it Fryske Gea per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving.

Leeuwarden, 18 april 2011
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

C.R. Alserda AA

A handwritten signature in blue ink, written over the printed name 'C.R. Alserda AA'. The signature is a cursive-style name that appears to be 'C.R. Alserda'.

Resultaatverwerking

Het exploitatieresultaat over het boekjaar 2010 wordt als volgt verwerkt:

Exploitatieresultaat 2010

Bestemd voor:

Bestemmingsreserve activa bedrijfsvoering	106
Bestemmingsreserve activa doelstelling	103
Bestemmingsreserve waardeverschil beleggingen	61
Bestemmingsreserve gebouwen	-
Bestemmingsreserve It Wiid	-
Continuïteitsreserve	- 212
	<hr/>
	58
	=====

Kasstroomoverzicht volgens indirecte methode

Kasstroom uit operationele activiteiten

Resultaat		58
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen (en overige waarde veranderingen)		270
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie operationele vorderingen	1.078	
Mutatie voorraden en onderhanden werk	-2	
Mutatie operationele schulden	-343	
		<u>733</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		<u>1.061</u>

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Mutatie materiele vaste activa	-376	
Mutatie financiële vaste activa	-187	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-563</u>

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

Ontvangsten uit langlopende schulden	22	
Aflossingen van langlopende schulden	-17	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>5</u>

Mutatie geldmiddelen		<u><u>503</u></u>
----------------------	--	-------------------

Toelichting op de geldmiddelen

Stand per 1 januari		2.122
Mutatie		<u>503</u>
Stand per 31 december		<u><u>2.625</u></u>

Begroting Staat van baten en lasten 2011

Begroot 2011

Baten

Baten uit eigen fondsenwerving	413
Baten uit acties van derden	937
Subsidies van overheden	2.908
Baten uit beleggingen	122
Overige baten	800

Som der baten 5.180

Lasten

Besteed aan de doelstellingen:

Beheren en verwerven Natuurterreinen	3.609
Publiek, overheid en natuur Voorlichting educatie en Belangenbehartiging	1.550
Verenigingszaken	124

5.283

Werving baten

Kosten eigen fondsenwerving	51
Kosten acties derden	12
Kosten verkrijging subsidies overheden	32
Kosten beleggingen	9

104

Kosten beheer en administratie 340

Som der lasten 5.727

Resultaat - 547

Het negatieve resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door de korting op de productsubsidie van de Provincie Fryslân. Van ambtelijke zijde is aangegeven, dat de nieuwe Subsidieregeling Natuur en Landschap dit bedrag vrijwel zeker zal compenseren. Dit mocht echter niet meegenomen worden in de begroting 2011.

BESTUUR

Mr. A. van der Meer, voorzitter bestuur

Jaar van benoeming: 2008

Functie in het dagelijks leven:

- Vice-president rechtbank Assen / sectorvoorzitter civiel & kanton

Nevenfuncties:

- Secretaris vereniging Spavo Surhuisterveen
- Voorzitter bestuur St. De12landschappen
- Lid bestuur Hedwig Carolina Stichting
- Lid bestuur St. Ynnatura

H.G. Buith, secretaris bestuur

Jaar van benoeming: 2002

Functie in het dagelijks leven:

- Geen

Nevenfuncties:

- Voorzitter bestuur St. Centrum voor Film in Friesland te Leeuwarden
- Voorzitter bestuur St. Fries Cultuur en Sportfonds te Leeuwarden
- Secretaris bestuur St. Kinderopvang Leeuwarden te Leeuwarden
- Lid klachtencommissie Respectvolle Omgangsvormen NHL Hogeschool te Leeuwarden

Prof. dr. H. Folmer, bestuurslid

Jaar van benoeming: 2008

Functie in het dagelijks leven:

- Hoogleraar Economie, Rijksuniversiteit Groningen

Nevenfuncties:

- Lid Raad van de Wadden, Leeuwarden
- Lid bestuur St. Gaasterlân Natoerlân

Mw. F. Hernamdt, bestuurslid

Jaar van benoeming: 2008

Functie in het dagelijks leven:

- Wethouder gemeente Littenseradiel

Nevenfuncties:

- Geen

Ir. J. Houtsma, penningmeester bestuur

Jaar van benoeming: 2009

Functie in het dagelijks leven:

- Directeur en eigenaar van Da Vinci Finance B.V.

Nevenfuncties:

- Lid hoofdbestuur Bond van Friese Vogelwachten
- Commissaris Helwa Wafelbakkerij BV
- Lid bestuur Lionsclub de Stadhouders te Leeuwarden
- Lid 40+ Ronde Tafel 2 te Leeuwarden
- Lid International Alumni Association INSEAD, Fontainebleau (FR/NL)
- Maat beleggingsvennootschap Hessel fan Skylge
- Lid ondernemersvereniging Hallum
- Directeur mede-eigenaar Frisian Investors B.V.

M.B.R. Landstra, bestuurslid

Jaar van benoeming: 2009

Functie in het dagelijks leven:

- Directeur The Ambassadors of Aesthetics BV

Nevenfuncties:

- Voorzitter Provinciale Adviescommissie Brûsplakken

J.K. Kolhoff, bestuurslid

Jaar van benoeming: 1999

Functie in het dagelijks leven:

- Geen

Nevenfuncties:

- Voorzitter bestuur St. Score

- Plv. lid algemeen bestuur De12landschappen

- Lid Ried fan Offeardigen fan Omrop Fryslân

- Lid Raad van Toezicht Friese Milieufederatie

DIRECTIE

Drs. U.G. Hosper

Functie in het dagelijks leven:

Directeur It Fryske Gea

Nevenfuncties:

- Lid Bestuurscommissie Swette-De Burd

- Voorzitter Vereniging Water Natuurlijk Fryslân

- Lid Atelierraad Fryslân

- Lid bestuur St. Verantwoord Beheer IJsselmeer

- Lid Raad van Advies Water Natuurlijk

Drs. H.J. de Vries

Functie in het dagelijks leven:

- Adjunct-directeur It Fryske Gea

Nevenfuncties:

- Lid Bestuurcommissie Landinrichting Drachten

- Lid Raad van Advies Stichting Noorderbreedte

- Bestuurslid dorpsbelang Drachtster Compagnie

VERENIGINGSRAAD

E. Atsma, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2000

Functie in het dagelijks leven:

- Veehouder

Nevenfuncties:

- Voorzitter K.V.T.H. Friesland Flevoland

- Voorzitter St. Tarpania Hoeve

Drs. J. van den Bergs, Vicevoorzitter Verenigingsraad

Jaar van benoeming: 2003

Functie in het dagelijks leven:

- Senior onderzoeker Noordelijke Rekenkamer

Nevenfuncties:

-Bestuurslid Suzanne Hovenga Stichting

S.S. Feenstra, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2009

Functie in het dagelijks leven:

- Directeur Feeters bv – interim management, project ondersteuning

- Commissaris / mede eigenaar VAMAFIL (Tsjechië)

Nevenfuncties:

- Consulent OKB (ondernemersklankbord)

- Commissaris Eurofibers BV, Maastricht

Drs. H. Hainja RA, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2004

Functie in het dagelijks leven:

- Geen

Nevenfuncties:

- Geen

J.W. Hylkema, verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2008

Functie in het dagelijks leven:

- Verkoper bedrijfswagens bij M.S. de Vries en Zonen B.V.

Nevenfuncties:

- Hulpbemaler bij Wetterskip Fryslân

H.G. Kalsbeek, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2004

Functie in het dagelijks leven:

- Bedrijfsarts

Nevenfuncties:

- Lid hoofdbestuur Bond van Friese Vogelwachten

Drs. G.P. Karstkarel, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2001

Functie in het dagelijks leven:

- Gepensioneerd
- Freelance publicist (kranten, tijdschriften, boeken)

Nevenfuncties:

- Lid monumentencommissie provincie Groningen
- Lid Raad van Advies Stichting Bouwcultuurfonds Friesland
- Lid Adviescommissie Prins Bernhard Cultuurfonds, Amsterdam
- Lid Raad van Advies van het Cultuurfonds voor Monumenten in Fryslân
- Lid Bestuur Stichting Beeldende Kunst / Harmen Abma

D. Kootstra, verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 1999

Functie in het dagelijks leven:

- Onderwijsadviseur Cedin te Drachten

Nevenfuncties:

- Verteller van Volksverhalen
- Schrijver van columns en reisverhalen
- Secretaris bestuur Theun de Vries Genootschap
- Voorzitter Lionsclub Kollum Lyts en Lauwers

J.A. Koppen MSc, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2008

Functie in het dagelijks leven:

- Geen

Nevenfuncties:

- Secretaris St. Historia Snekenensis
- Redactielid 'Fryslân', periodiek Koninklijk Fries Genootschap

Ir. S.A. Kroes, verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2006

Functie in het dagelijks leven:

Adviseur Ruimtelijke ontwikkeling bij Weusthuis en Partners bv

Nevenfuncties:

- Bestuurslid St. Elektrysk Farre Fryslân
- Lid College van Kerkrentmeesters PKN-Akkrum
- Voorzitter Lionsclub Oostergoo te Grou
- Voorzitter Stichting Greidefûgelgebiet Soarremoarre te Nes (Boarnsterhim)

Ing. H.J. Miedema, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2008

Functie in het dagelijks leven:

- Adviseur bij Agentschap NL (voorheen SenterNovem)

Nevenfuncties:

- Geen

W. Mooij, verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2004

Functie in het dagelijks leven:

- Hoofdredacteur Eisma's Schildersblad
- Hoofdredacteur Sign+ Magazine
- MT-lid Eisma Businessmedia

Nevenfuncties:

- Geen

Ing. K. Munting, verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2005

Functie in het dagelijks leven:

- Senior planvormer / gebiedscoördinator Wetterskip Fryslân

Nevenfuncties:

- bestuurslid bij stichting De Fryske Mole (miv 01-01-2011)

Ir. S.M. Nijboer, verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2001

Functie in het dagelijks leven:

- Geen

Nevenfuncties:

- Geen

Prof. Dr. Th. Piersma, verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2003

Functie in het dagelijks leven:

- Hoogleraar Dierecologie – Rijksuniversiteit Groningen
- Senior onderzoeker NIOZ Texel

Nevenfuncties:

- Geen

Mw. G. Ploeg-Van den Brug, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2001

Functie in het dagelijks leven:

- PMC v.o.f. partner
- Voorzitter Bestuurscommissie Alde Feanen
- Voorzitter Beheercommissie Ravenswoud
- Lid St. Administratie Kantoor VDB-groep
- Lid Raad van Toezicht "Stichting Chr. Ziekenhuis Nij Smellinghe"

Nevenfuncties:

- Geen

Mr. G.K. Schipmølder, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2008

Functie in het dagelijks leven:

geen

Nevenfuncties:

- Raadsheer- plaatsvervanger Gerechtshof Leeuwarden
- Plv. voorzitter Raad van Tucht Koninklijk Friesch Paarden Stamboek
- Directeur Bodo Lamoral B.V.
- Directeur De Werven Vastgoed B.V.
- Voorzitter bestuur vereniging Gewoon Anders in oprichting te Wolvega
- Bestuurder Steunstichting "Gewoon Anders" te Wolvega

Drs. M. Schroor, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 1999

Functie in het dagelijks leven:

- Directeur v.o.f. Geografisch Adviesbureau 'Varenius' te Leeuwarden
- Hoofdredacteur Nieuwe Encyclopedie van Fryslân

Nevenfuncties:

- Lid Gebiedplatform Noardwest-Fryslân
- Lid Steering Committee International comparative Analysis Cultural Landscape Wadden Sea Region te Willemshaven (D)

Mw. drs. R. Smit, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2005

Functie in het dagelijks leven:

- Clustermanager Plannen Wetterskip Fryslân

Nevenfuncties:

- Geen

Mw. ing. R. Sytma, verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 1999

Functie in het dagelijks leven:

- Geen

Nevenfuncties:

- Lid van het Overlegorgaan Nationaal Park De Alde Feanen

Mw. drs. H.M.G. Uilhoorn, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2006

Functie in het dagelijks leven:

- Beleidsambtenaar Provincie Drenthe

Nevenfuncties:

- Bestuurslid van libellenwerkgroep "De Hynstebiter"

J.W. Visser, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2009

Functie in het dagelijks leven:

- Projectmanager en stafmedewerker AEGON Levensverzekering N.V.

Nevenfuncties:

- Voorzitter CNV-bedrijfsledengroep AEGON Noord-Nederland

- Voorzitter Stichting Vrienden van de Otto Clant Skoalle te Boksum

- 1ste Plaatsvervangend lid Europese ondernemingsraad AEGON N.V.

Mr. W.R. Visser, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2008

Functie in het dagelijks leven:

- Bestuuradviseur Provincie Drenthe

Nevenfuncties:

- Geen

S. van der Wal RA, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 2008

Functie in het dagelijks leven:

- Register Accountant, Belastingdienst Noord te Groningen

Nevenfuncties:

- lid van de Bondsraad van de ANWB (miv 01-01-2011)

Mw. A. Wester-Koopmans, Verenigingsraadlid

Jaar van benoeming: 1999

Functie in het dagelijks leven:

- Ondernemer – supermarkteigenaar, galeriehouder

Nevenfuncties:

- Raadslid gemeente Tytsjerksteradiel

- Bestuurslid Stichting Klaas Koopmans

- Bestuurslid Stichting Nij Kleaster

Het bestuurslidmaatschap en het verenigingslidmaatschap is statutair vastgesteld op 4 jaar; die periode kan door herverkiezing maximaal twee maal met een periode van 4 jaar worden verlengd.